

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

95

Γ' Λυκείου

Θετ-Τεχν Κατ.

16-3-14

Όν/μο:.....

Ύλη:Μιγαδικοί(Β' Λυκείου)

ΘΕΜΑ 1^ο:

A.1. Δώστε τον ορισμό των συζυγών μιγαδικών . (μον.2)

A.2. Δώστε τον ορισμό της ν-οστής δύναμης ενός μιγαδικού αριθμού z. (μον.3)

A.3. Για κάθε θετικό ακέραιο $n > 1$ να βρείτε το i^n (μον.5)

A.4. Είναι γνωστό ότι η εξίσωση $az^2 + \beta z + \gamma = 0$ (1) με $\alpha, \beta, \gamma \in \mathbb{R}$, $\alpha \neq 0$ μετασχηματίζεται στη μορφή

$$\left(z + \frac{\beta}{2\alpha}\right)^2 = \frac{\Delta}{4\alpha^2} \quad (2)$$

Αν $\Delta < 0$ να βρείτε τις ρίζες της (1) (μον.5)

B. Να κυκλώσετε το Σ ή το Λ στις προτάσεις:

1) Αν $z_1 = \cos\varphi + i\eta\mu\varphi$ και $z_2 = \cos(-\varphi) + i\eta\mu(-\varphi)$, τότε ο $z_1 + z_2$ είναι πραγματικός. Σ Λ

2) Αν $|z_1 + z_2| = |z_1| + |z_2|$ τότε οι διανυσματικές ακτίνες των z_1, z_2 είναι ομόρροπα διανύσματα. Σ Λ

3) Αν η εικόνα του z ανήκει στον κύκλο $C: x^2 + (y + 2)^2 = 4$ τότε η ελάχιστη τιμή του $|z|$ είναι 0. Σ Λ

4) Ισχύει: $|z_1 - z_2| \leq |z_1 + z_2|$ Σ Λ

5) Αν $|z + \alpha i| = |z - \alpha i|$, $\alpha \in \mathbb{R}^*$ τότε $z \in \mathbb{R}$. Σ Λ

(μον.10)

ΘΕΜΑ 2^ο:

A1. Έστω $w = \frac{z^2 + 3i}{z\bar{z} + 5}$

1. Να βρείτε τον $\bar{w}$. (μον.5)

2. Αν $z\bar{z} = 5$ και $\operatorname{Re}(z) = 2$ βρείτε τον $w + \bar{w}$. (μον.5)

A2. Βρείτε τις κοινές λύσεις των εξισώσεων

$z^3 + z^2 + z = -1$ (1) και $z^{16} \cdot i - z^{15} - 2z^5 = 0$ (2) (μον.5)

A3. Αν το πολυώνυμο $f(z) = \alpha_v z^v + \alpha_{v-1} z^{v-1} + \dots + \alpha_1 z + \alpha_0$

με $\alpha_0, \alpha_1, \dots, \alpha_v \in \mathbb{R}$, $\alpha_v \neq 0$ έχει ρίζα τον w τότε να

αποδείξετε ότι έχει και τον $\bar{w}$. (μον.5)

A4. Αν $z = \left| -\bar{z} \right| - 7 + |3 + 4i| \cdot i$ να βρείτε το $|z|$ (μον.5)

ΘΕΜΑ 3^ο:

A.

A1. Οι μιγαδικοί αριθμοί z_1, z_2 παριστάνονται στο μιγαδικό

επίπεδο με τα σημεία P_1 και P_2 αντιστοίχως. Αν $z_2 = z_1 + \frac{4}{z_1}$,

να αποδείξετε ότι όταν το P_1 κινείται σε κύκλο κέντρου

$O(0,0)$ και ακτίνας 4, τότε το P_2 κινείται σε έλλειψη. (μον.10)

A2. Αν $M(z), N(w)$ διαμετρικά σημεία της προηγούμενης έλλειψης,

βρείτε την μέγιστη και ελάχιστη τιμή της παράστασης $|z - w|$ (μον.5)

B. Αν $|z + 6i| = 6$ και $|w - 4| = 2$ να αποδείξετε ότι $|z - 2w| \leq 20$ (μον.5)

Γ. Έστω $z_1, z_2 \in \mathbb{C}^*$ με $z_1 \neq \pm z_2$ και $z_1^2 + z_2^2 = z_1 z_2$. Να αποδείξετε

ότι το τρίγωνο που ορίζουν οι εικόνες των z_1, z_2 και η αρχή των

αξόνων είναι ισοσκελές. (μον.5)

ΘΕΜΑ 4^ο:

A. Δίνεται ο μιγαδικός $z = (3\eta\mu\alpha - 2) + (4 - 3\sigma\upsilon\nu\alpha)i$, $\alpha \in \mathbb{R}$

A1. Να αποδείξετε ότι οι εικόνες των σημείων $M(z)$ είναι σημεία κύκλου . **(μον.5)**

A2. Να βρεθεί το μέγιστο και το ελάχιστο μέτρο του z . **(μον.5)**

A3. Να αποδείξετε ότι $2 \leq |z - 2 - i| \leq 8$ **(μον.5)**

B. Δίνεται ο μιγαδικός w , για τον οποίο ισχύει $w^{2015} = \frac{2\sqrt{2}}{3} - \frac{1}{3}i$

B1. Να αποδείξετε ότι $|w| = 1$ **(μον.3)**

B2. Αν $w = x + yi$, $x, y \in \mathbb{R}$, να βρείτε τον $z = (y - xi)^{2015}$ **(μον.4)**

B3. Να αποδείξετε ότι $\left(w - \frac{1}{w}\right) \in \mathbb{I}$ και $\left(w + \frac{1}{w}\right) \in \mathbb{R}$ **(μον.3)**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

Απαντήσεις (Ενδεικτικές)

ΘΕΜΑ 1^ο:

A1. Θεωρία A2. Θεωρία A3. Θεωρία A4. Θεωρία

B. 1 Σ, 2 Σ, 3 Σ, 4 Λ, 5 Σ,

ΘΕΜΑ 2^ο:

A1. 1. Είναι $\overline{\overline{w}} = \left(\frac{\overline{z^2 + 3i}}{\overline{zz + 5}} \right) = \frac{\overline{z^2 + 3i}}{\overline{zz + 5}} = \frac{\overline{z^2 + 3i}}{\overline{zz + 5}} = \frac{\overline{z^2} - 3i}{\overline{zz + 5}}$

2. Είναι : $w + \overline{w} = \frac{z^2 + 3i}{zz + 5} + \frac{\overline{z^2} - 3i}{\overline{zz + 5}} = \frac{z^2 + \overline{z^2}}{zz + 5} = \frac{(z + \overline{z})^2 - 2z\overline{z}}{zz + 5} =$
 $= \frac{(2\text{Re}(z))^2 - 2z\overline{z}}{zz + 5}$ άρα $w + \overline{w} = \frac{4 \cdot 2^2 - 2 \cdot 5}{5 + 5}$ δηλ $w + \overline{w} = \frac{3}{5}$

A2. Η (1) γράφεται: $z^3 + z^2 + z + 1 = 0 \Leftrightarrow z^2(z + 1) + (z + 1) = 0 \Leftrightarrow$

$(z + 1)(z^2 + 1) = 0 \Leftrightarrow z + 1 = 0$ ή $z^2 + 1 = 0 \Leftrightarrow$

$z_1 = -1$ ή $z_2 = i$ ή $z_3 = -i$

Ελέγχω ποιες ρίζες επαληθεύουν την (2)

- Για την $z_1 = -1$ είναι : $(-1)^{16} \cdot i - (-1)^{15} - 2(-1)^5 =$
 $= i + 1 + 2 = i + 3 \neq 0$

- Για την $z_2 = -i$ είναι $(-i)^{16} \cdot i - (-i)^{15} - 2(-i)^5 =$
 $= i - i + 2i = 2i \neq 0$

- Για την $z_2 = i$ είναι $i^{16} \cdot i - i^{15} - 2i^5 = i - (-i) - 2i = 0$

Η $z_2 = i$ λοιπόν είναι κοινή λύση των (1) και (2)

A3. Έχουμε: $f(\overline{w}) = \alpha_v \overline{w}^v + \alpha_{v-1} \cdot \overline{w}^{v-1} + \dots + \alpha_1 \cdot \overline{w} + \alpha_0 =$

$= \alpha_v \cdot \overline{w}^v + \alpha_{v-1} \cdot \overline{w}^{v-1} + \dots + \alpha_1 \overline{w} + \alpha_0 =$

$= \alpha_v \cdot w^v + \alpha_{v-1} \cdot w^{v-1} + \dots + \alpha_1 w + \alpha_0 = \overline{f(w)} = \overline{0} = 0$

Αφού $f(\overline{w}) = 0$, ο $\overline{w}$ είναι ρίζα του f.

A4. Έχουμε τον $z = (|-\bar{z}| - 7) + |3 + 4i| \cdot i = (|z| - 7) + \sqrt{3^2 + 4^2} \cdot i =$
 $= (|z| - 7) + 5i$ άρα $|z| = \sqrt{(|z| - 7)^2 + 5^2} = \sqrt{|z|^2 - 14|z| + 74}$ άρα
 $|z|^2 = |z|^2 - 14|z| + 74 \Leftrightarrow 14|z| = 74 \Leftrightarrow |z| = \frac{74}{14}$ ή $|z| = \frac{37}{7}$.

ΘΕΜΑ 3^ο:

A1. Έστω $z_1 = \alpha + \beta i$ και $z_2 = x + yi$. Τότε $\alpha^2 + \beta^2 = 4^2$ (1)

Από την ισότητα $z_2 = z_1 + \frac{4}{z_1}$ έχουμε :

$$x + yi = \alpha + \beta i + \frac{4}{\alpha + \beta i} = \alpha + \beta i + \frac{4(\alpha - \beta i)}{\alpha^2 + \beta^2} \stackrel{(1)}{=} \alpha + \beta i + \frac{\alpha - \beta i}{4} \Rightarrow$$

$$x + yi = \frac{5\alpha + 3\beta i}{4} = \frac{5\alpha}{4} + \frac{3\beta}{4}i \Leftrightarrow \begin{cases} x = \frac{5\alpha}{4} \\ y = \frac{3\beta}{4} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha = \frac{4x}{5} \\ \beta = \frac{4y}{3} \end{cases} \quad (2)$$

$$\text{H (1)} \stackrel{(2)}{\Rightarrow} \left(\frac{4x}{5}\right)^2 + \left(\frac{4y}{3}\right)^2 = 4^2 \Leftrightarrow \frac{16x^2}{25} + \frac{16y^2}{9} = 16 \Leftrightarrow$$

C: $\frac{x^2}{25} + \frac{y^2}{9} = 1$. Άρα το P_2 κινείται στην έλλειψη που προέκυψε, με $2\alpha=10$ και $2\beta=6$.

A2. Είναι :

- $|z - w|_{\max} = (A'A) = 2\alpha = 10$
- $|z - w|_{\max} = (B'B) = 2\beta = 6$

B. Έχουμε : $|z - 2w| = |(z + 6i) - 6i - 2(w - 4) - 8| =$
 $= |(z + 6i) - 2(w - 4) - (8 + 6i)| \leq |z + 6i| + 2|w - 4| + |8 + 6i| =$
 $= 6 + 2 \cdot 2 + \sqrt{8^2 + 6^2}$ άρα $|z - 2w| \leq 20$.

Γ. Από την ισότητα $z_1^2 + z_2^2 = z_1 z_2 \Leftrightarrow z_1^2 + z_2^2 - z_1 z_2 = 0 \Rightarrow$
 $(z_1^2 + z_2^2 - z_1 z_2) \cdot (z_1 + z_2) = 0 \cdot (z_1 + z_2) \Leftrightarrow z_1^3 + z_2^3 = 0 \Leftrightarrow$
 $z_1^3 = -z_2^3$ άρα $|z_1^3| = |-z_2^3| \Leftrightarrow |z_1|^3 = |z_2|^3 \Leftrightarrow |z_1| = |z_2|$ (1)
 Αν $A(z_1)$ και $B(z_2)$ η (1) γράφεται $(OA) = (OB)$ οπότε το
 τρίγωνο AOB είναι **ισοσκελές**.

ΘΕΜΑ 4^ο:

A1. Είναι $M(3\eta\mu\alpha - 2, 4 - 3\sigma\upsilon\nu\alpha)$ οπότε αν

$$\begin{cases} x = 3\eta\mu\alpha - 2 \\ y = 4 - 3\sigma\upsilon\nu\alpha \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \eta\mu\alpha = \frac{x+2}{3} \\ \sigma\upsilon\nu\alpha = \frac{4-y}{3} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \eta\mu^2\alpha = \frac{(x+2)^2}{9} \\ \sigma\upsilon\nu^2\alpha = \frac{(y-4)^2}{9} \end{cases} \Rightarrow$$

$$\frac{(x+2)^2}{9} + \frac{(y-4)^2}{9} = 1 \Leftrightarrow C: (x+2)^2 + (y-4)^2 = 9 \text{ που}$$

παριστάνει κύκλο κέντρου $K(-2, 4)$ και ακτίνας $\rho=3$
 Στον κύκλο αυτό βρίσκονται οι εικόνες $M(z)$.

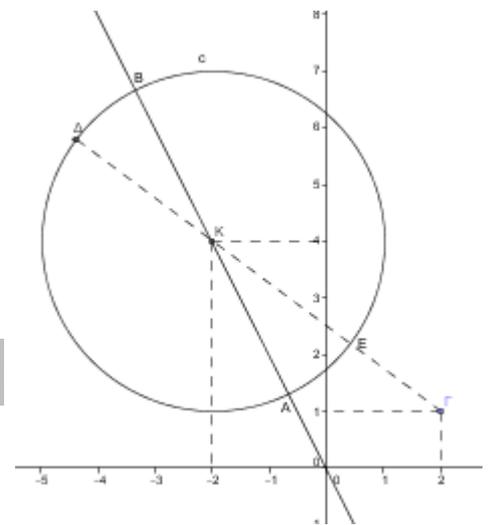
A2. Είναι $(OK) = \sqrt{(-2)^2 + 4^2} = \sqrt{20} = 2\sqrt{5}$ και

- $|z|_{\max} = (OB) = (OK) + (KB) = 2\sqrt{5} + 3$
- $|z|_{\min} = (OA) = (OK) - (KA) = 2\sqrt{5} - 3$

A.3. Είναι $(\Gamma K) = \sqrt{(2+2)^2 + (4-1)^2} = 5$ οπότε:

- $|z - 2 - i|_{\max} = (\Gamma\Delta) = (\Gamma K) + (K\Delta) = 5 + 3 = 8$
- $|z - 2 - i|_{\min} = (\Gamma E) = (\Gamma K) - (KE) = 5 - 3 = 2$

άρα $2 \leq |z - 2 - i| \leq 8$

B1. Έχουμε $|w|^{2015} = \left| \frac{2\sqrt{2}}{3} - \frac{1}{3}i \right| = \sqrt{\left(\frac{2\sqrt{2}}{3}\right)^2 + \left(-\frac{1}{3}\right)^2} = \sqrt{\frac{8}{9} + \frac{1}{9}} = 1$

άρα $|w| = 1$

B2. Είναι : $z = (y - xi)^{2015} = [-i(x + yi)]^{2015} = -i^{2015} \cdot (x + yi)^{2015} =$
 $= -i^3 \cdot (x + yi)^{2015} = -(-i)(x + yi)^{2015} = (x + yi)^{2015} = w^{2015}$
 δηλ $z = w^{2015}$

B3. Επειδή $|w| = 1$ είναι $|w|^2 = 1 \Leftrightarrow w\bar{w} = 1 \Leftrightarrow \bar{w} = \frac{1}{w}$.

Έχουμε :

• $w - \frac{1}{w} = w - \bar{w} \in \mathbb{I}$ ως διαφορά συζυγών .

• $w + \frac{1}{w} = w + \bar{w} \in \mathbb{R}$ ως άθροισμα συζυγών .